

ADVIES

GROTE PROJECTEN

AANVRAAG: Incubate 3D

NR: BGR2015-37

AANVRAGER: Stichting Incubate

BIJEENKOMST ADVIESCOMMISSIE: 26 -08-2015

BEGROTING: € 5.601.000

AUTEUR ADVIES: Geert Lenders

GEVRAAGDE BIJDRAGE: € 1.300.000

1. ALGEMEEN

Dhr. Joost Heijthuisen verscheen bij de pitch namens de aanvrager voor een toelichting. In het gesprek met de commissie is m.n. stilgestaan bij het profiel van de drie dimensies en het onderscheid van het 3D-programma als geheel met het reguliere programma zoals dat in de loop der jaren is gegroeid en op tempo en omvang van de beoogde groei.

2. OPMERKINGEN BIJ CRITERIA

2.1 VERPLICHT

a. Het project is van hoge culturele kwaliteit, tot uitdrukking komend in oorspronkelijkheid, zeggingskracht en vakmanschap (score: goed onder voorwaarde)

De aanvraag staat inhoudelijk in het teken van het karakter dat Incubate in de loop der jaren heeft ontwikkeld. Dit kenmerkt zich door een oog voor niches en cutting edge in het cultuuraanbod, en het onderzoek van de betekenis van cultuur in zijn verhouding tot maatschappelijke thema's zoals globalisering, milieuvraagstukken en nieuwste ontwikkelingen in communicatietechnologie. De programmering daarvan spreekt liefhebbers tot ver buiten onze landsgrenzen aan. Dit is op zijn beurt weer reden voor waardering door subsidiënten als gemeente, provincie, OCW en rijksfondsen. De commissie herkent in het 3D-programma de verbreding van louter underground popmuziek naar andere disciplines als beeldende kunst, theater, dans en andere muziekstijlen die zich in de afgelopen jaren heeft voltrokken. Dit roept naast waardering ook vragen op: is het wezenlijke onderscheid met de voor dit festival reguliere programmering meer dan een toename in volume, volgens welk profiel zijn programma-onderdelen in de verschillende dimensies ondergebracht en welke relevantie of meerwaarde heeft dat voor publiek en andere stakeholders?

De door de adviescommissie gevraagde nadere toelichting op het onderscheid tussen het reguliere festival en 'de sprong voorwaarts' in drie richtingen geeft nog niet scherp genoeg profiel aan die drie dimensies. Mede doordat de uitbreiding naar die dimensies ook niet naar (potentieel) publiek wordt gecommuniceerd, blijft de betekenis van het 3d-concept in artistieke zin onduidelijk, anders dan dat het programma als geheel aanmerkelijk in volume toeneemt. Dit heeft ook weerslag op het oordeel onder criteria d. (ondernemerschap) en f. (nieuw/nieuwe impuls).

b. Het project versterkt het cultuursysteem van de provincie Noord-Brabant op duurzame wijze (score: voldoende)

De betekenis van Incubate tot nu toe, zit v.w.b. dit vereiste in de opgebouwde reputatie: "daar in Tilburg kun je de allernieuwste vernieuwers of juist oude grootheden van de artistieke vernieuwing aan het werk zien, en als je daar een fan van bent kom je ook nog eens geestverwanten van heinde en verre tegen". Dat dna is in de aanvraag duidelijk herkenbaar.

Juist door de bijzondere samenwerkingen die beoogd worden, ook in verbinding met Brabantse kunstenaars, en het structureel betrekken van nieuwe locaties, kunnen door het festival nieuwe communities ontstaan die een duurzame verrijking van cultuur in Brabant betekenen.

De commissie onderkent het potentieel van deze stap echter niet in de jaarprogrammering buiten het festival. Die zal qua versterking van de infrastructuur vooral lokaal belang hebben. Voor pop- en

improvisatiemuzeikpodia tamelijk reguliere programmering op ongewone podia zoals de Concertzaal zal mogelijk nieuw regionaal publiek aanboren voor zo'n voorziening, maar op grotere geografische schaal weinig impact hebben. Daarmee draagt deze jaarprogrammering ook onvoldoende bij aan de criteria c. (nationale betekenis) en e. (vrijtijdseconomie). De kracht van Incubate in Brabant C-perspectief zit in de vulkaan die de festivalweek is.

Belangrijk voor de realisatie van dit potentieel op langere termijn is wel dat de zeer ambitieuze resultaten die voor 2018 zijn voorzien, wanneer er geen Brabant C-bijdrage meer is, ook haalbaar blijken. Hetzelfde geldt overigens voor de stappen in de tussenliggende jaren. Van het realisme hiervan is de adviescommissie niet overtuigd. Tegenvallende cijfers zijn blijkens de risico-analyse niet funest voor het concept, maar leiden tot een bijgestelde groeiambitie. De kosten zijn dan echter al gemaakt tegenover tegenvallende inkomsten. De adviescommissie zou in dat perspectief liever van een beperkter ambitie uitgaan die in de realisatie misschien wel wordt overtroffen, dan van een in haar ogen weinig realistisch scenario waar later wellicht tegenvallers in verwerkt moeten worden.

c. Het project is ten minste van nationale betekenis (score: goed)

Incubate heeft in zijn huidige vorm al een stevig internationaal netwerk en een stevige (inter)nationale reputatie. Daar zal een vernieuwingsslag in het evenement naadloos bij aan kunnen haken. De communities die uit die vernieuwing kunnen voortkomen, kunnen zelf op hun beurt weer tot ver buiten Brabant geassocieerd worden met onze regio, en Brabant cultureel bij meer publiek en kunstenaars op de kaart zetten.

Het programma is, binnen de niches die het bedient, voor een deel zeker van internationale betekenis.

Ook de franchise-constructie met vestigingen in het buitenland versterkt dit punt.

De jaarprogrammering buiten het festival heeft in de ogen van de commissie een te beperkt geografisch bereik om hier mee te tellen.

d. In het project is sprake van ondernemerschap (score: voldoende onder voorwaarde)

De adviescommissie kent Incubate als een ondernemende organisatie, die met grote wendbaarheid zijn mogelijke en gewenste partners tegemoet treedt. Dat heeft voor een festival dat 'doet in ongemakkelijke genres' al veel opgeleverd. Incubate presenteert zich ook graag als een organisatie die toepassing van professionele en ook commercieel gebruikte businessmodellen en strategieën omarmt. Het is te waarderen dat de organisatie daarmee niet schroomt om als culturele instelling dergelijke technieken naar zichzelf te vertalen.

De adviescommissie herkent veel van dit elan in deze aanvraag voor een sprong voorwaarts, maar is er nog niet van overtuigd dat dit ook voldoende doordacht en met rendement wordt ingezet. De jaarrekening 2014 laat bv publieksinkomsten van € 123.000 zien tegenover een marketingbudget van € 146.000. In 2015 moet daar bovenop een marketingbudget van € 118.000 tot publieksinkomsten van € 370.000 leiden, terwijl de marketing zich in de praktijk van een week voor aanvang van het festival niet merkbaar onderscheidt van een reguliere editie. Dit wringt nog sterker bij de veel hogere verwachtingen vanaf 2016.

In 2018 moet het festival de beëindiging van Brabant C-subsidie daarnaast kunnen opvangen dankzij een aanmerkelijke (stijging van) deelname door bestaande en nu volledig afwezige subsidiënten als FPK en Europa. In totaal gaat het in 2017 al om € 610.000, ruim 4 keer zoveel als in 2016 en een zeer wezenlijk deel van de begroting. Een onderbouwing van al deze tamelijk optimistische veronderstellingen wordt node gemist.

De huidige aanvraag noemt behalve het publiek nog een grote diversiteit aan doelgroepen waar met de nieuwe aanpak winst zal worden behaald. Het marketingplan noemt wel enkele instrumenten die daarvoor zullen worden ingezet, maar geeft niet de kwantitatieve doelstellingen, specifieke doelen, strategieën en investeringen die per doelgroep nodig zijn om de ambities op dit punt gestructureerd, controleerbaar en corrigeerbaar aan te pakken. Een identificatie van (nieuwe) beoogde publieksdoelgroepen ontbreekt in het marketingbeleid. Dat alles is bij de sprong die voor ogen staat (het festival moet financieel over 3 jaar 3 keer zo groot zijn als in 2014) en bij het daarvoor gevraagde budget essentieel. Temeer daar bezoekers geacht worden in het eerste jaar al een forse stijging op

de gemiddelde ticketprijs te accepteren (van € 19 naar ruim € 28). Het marketingplan zal nog een flinke slag als beleidsinstrument voor de organisatie moeten ondergaan.

De slag die de organisatie wil slaan m.b.t. professionalisering aan de zakelijke kant is op zichzelf wel sterk. Hier toont Incubate vermogen tot zelfreflectie. De adviescommissie is heel benieuwd naar de daadwerkelijke ontwikkeling op dit punt.

Wat betreft sponsoring is voor 2015 d.m.v. 3D een groei van € 13.000 begroot. In 2016 dient deze groei al verviervoudigd te zijn. Het marketingplan is ook hierover nog erg globaal.

Een risico dat niet wordt vermeld is de beperkte hotelcapaciteit in Tilburg en omgeving, die een rol zal gaan spelen bij een stijging naar uiteindelijk 34.000 bezoekers in een week.

De franchise-constructie levert geen economisch gewin op, maar wel cultureel en is als zodanig als (cultureel) ondernemerschap te waarderen.

e. Het project draagt bij aan de vrijetijdseconomie van de provincie Noord-Brabant (score: goed)

Incubate/Incubate 3D trekt bezoekers van binnen en buiten Brabant naar Tilburg, veel van de buitenlandse bezoekers ook voor meerdere dagen. Doordat Incubate zich ook in de regio rondom de stad Tilburg afspeelt, komt bij de bezoekers ook een groter deel van de provincie in beeld. Het criterium is daarmee overtuigend ingevuld. Van de jaarprogrammering buiten het festival verwacht de adviescommissie geen bijdrage van betekenis in het perspectief van Brabant C.

f. Het project is nieuw of geeft een nieuwe impuls aan een bestaand project of organisatie (score: voldoende onder voorwaarde)

De adviescommissie herkent in de aanvraag zonder meer een sprong voorwaarts in de vorm van ontwikkeling naar een groter volume in activiteiten. Lastiger is het om de betekenis daarvan te duiden. De door de adviescommissie gevraagde nadere toelichting op het onderscheid tussen het reguliere festival en 'de sprong voorwaarts' in drie richtingen geeft nog geen duidelijk onderscheid, en ook geen scherp profiel aan die drie dimensies. Mede doordat de uitbreiding naar die dimensies ook niet naar (potentiële) publieksgroepen wordt gecommuniceerd, blijft ook de betekenis van het 3D-concept onduidelijk. Duidelijker moet worden hoe vanuit het 3D-concept duurzaam nieuw publiek, nieuwe financiers en nieuwe partners aan Incubate worden verbonden.

Van de voorstellen rond samenwerking tussen verschillende artiesten, en ook hun verbinding met regionale kunstenaars en talenten, verwacht de commissie in elk geval een interessante impuls in het programma, maar die is op zichzelf niet groot genoeg om honorering van het totaal gevraagde bedrag te rechtvaardigen.

g. Het project kan rekenen op draagvlak in de Brabantse samenleving (score: goed)

Incubate heeft zich van meet af aan als evenement met een sterke publieksparticipatie ontwikkeld, via het social festivalmodel, waar het festival hoge waardering mee scoort. Publiek van over de hele wereld draagt bij aan de programmering en komt vervolgens hun favoriete artiesten bekijken. Door de sterke, op niches gerichte programmering is het publiek dat komt heel gemotiveerd. Incubate weet een echt community-gevoel te creëren, wat bijdraagt aan de bereidheid van honderden vrijwilligers. Mede hierdoor zijn collega-instellingen, pers en overheden het festival goed gezind. De organisatie slaagt er daarnaast in goede verhoudingen met maatschappelijk middenveld, horeca en middenstand te ontwikkelen. Dit leidt tot regionaal draagvlak ook onder niet-bezoekers van het festival.

De samenwerking met kunstvakopleidingen en NHTV leidt tot draagvlak dat van belang is voor het nagestreefde talentenbeleid.

h. Het project draagt bij aan talentontwikkeling in de provincie Noord-Brabant (score: goed onder voorwaarde)

Ruimte voor regionaal talent om zich te ontwikkelen wordt prominent in het plan genoemd. Zo krijgen talenten de kans om hun eigen programma binnen de Incubate-programmering te cureren, en worden er verbindingen gelegd tussen internationale topartiesten en regionale talenten. De uitwerking die in de aanvraag wordt gegeven is echter nog niet overtuigend. Iemand een deelprogramma laten samenstellen of in een orkest mee laten doen aan de begeleiding van een

bekendere band of muzikant is op zichzelf geen sterke impuls voor talentontwikkeling. De aanvrager zou beter moeten duidelijk maken hoe aan e.e.a. trajecten en/of begeleiding zijn verbonden die de activiteit tot een echt verrijkende ervaring maken.

2.2 FACULTATIEF (minimaal 2)

i. Het project ondersteunt de ontwikkeling van een culturele hotspot (score: goed)

Met de programmering in de Tilburgse spoorzone en op het KVL-terrein in Oisterwijk wordt aan dit criterium voldaan.

j. Het project is innovatief, doordat het zich binnen zijn discipline of sector onderscheidt in inhoud, uitvoering of cultureel ondernemerschap en specifiek daarmee het cultuursysteem versterkt (score: goed)

Incubate onderscheidt zich al langer door het social festival model. Hierdoor wordt de hele wereld uitgedaagd mee te programmeren, en bestaat er een grote openheid in de beleidsontwikkeling van de organisatie. Ook de ambitie om met kwaliteitsmanagement te gaan starten plaatst Incubate in een voorhoede in de sector.

k. Het project ligt in het verlengde van het profiel van Brabant (score: voldoende)

De aanvraag stelt dat creatieve innovatieve wereldtop naar een innovatieve topregio wordt gehaald. Bijzonder wordt vooral genoemd de programmering van elektronica-pioniers in het land van de cd en Tiësto. De adviescommissie herkent dat in het programma als weinig meer dan een aardige samenloop. Het is van veel meer actuele betekenis als dit soort verbindingen ook tot specifieke programmatische gevolgen in interactie met het Brabants profiel leiden, maar daar gaat de aanvraag niet op in.

De 'community-driven' aanpak weerspiegelt wel de high-touch kant van het profiel van Brabant.

l. Bij het project is sprake van samenwerking met een of meer andere partijen, waarbij tenminste een partij behoort tot een domein buiten de culturele sector (score: goed)

Dit is in de aanvraag goed onderbouwd. Naast culturele instellingen ook opleidingen, middenstandsverenigingen, welzijnsorganisaties, ZLTO, natuurorganisaties en bijzondere samenwerkingen met toeleveranciers, van artiestenvervoer tot catering.

Een schijnbaar onbenutte kans ziet de commissie nog in een relatie met Muziekgebouw Eindhoven, waar al een vaste praktijk, en dus ook veel netwerk en ervaring is op het gebied van verbindingen tussen musici uit verschillende stromingen.

m. Het project wordt uitgevoerd binnen of in samenwerking met de Brabantse topsectoren (score: goed)

Dit criterium is met name op het thema 'food' goed onderbouwd, met daarnaast een beloftevolle aanzet onder 'biobased'. De commissie is benieuwd naar de doorontwikkeling daarvan.

4. ADVIES

De adviescommissie ziet in aanvraag en pitch de bewezen kwaliteiten uit het verleden van Incubate terug, als ook de drive in zowel de organisatie als de community rond het festival. Daarmee ligt er in de gedachte van een meerjarige ontwikkeling van het festival een kans op een betekenisvol 'next level'. De commissie acht het passend bij visie en doelstellingen van Brabant C om die kans mede realiseerbaar maken.

Tegelijkertijd kan de commissie uit oogpunt van risicobeheersing niet meegaan in de geformuleerde ambities en stappen in het ingediende meerjarenplan. Ze zijn te groot om geloofwaardig te zijn, te mager onderbouwd en te risicovol gezien de bijdrage waar om wordt gevraagd. Dat geldt in de eerste plaats voor Incubate zelf en dus ook voor het fonds. De plannen leunen in belangrijke mate op de bijdrage van Brabant C, direct en indirect doordat voor de groei van andere financiers de bijdrage van Brabant C als belangrijke voorwaarde wordt geponeerd, maar die groei bij derden is daardoor nog allerminst verzekerd. Ook is het onderscheid in programmering tussen de verschillende dimensies en de betekenis daarvan nog niet scherp, waardoor ook de succes- en faalfactoren voor evaluatie en bijstelling diffuus kunnen worden.

De beoogde stappen in publiek (bijna 175% meer in 2015, 500% meer in 2016), publieksinkomsten (300% meer in 2015, 650% meer in 2016) en overige eigen inkomsten gaan immers uit van een scenario dat in optimisme zijn weerga niet kent. Het gebrek aan vertrouwen in de haalbaarheid daarvan wordt nog versterkt door een veel te beperkt beschreven (en in 2015 uitgevoerd) marketingbeleid, ook met het oog op andere stakeholders en partijen die van belang zijn om het festival te laten groeien, nog los van de gedachte omvang.

Een deel van de activiteiten waar de aanvraag betrekking op heeft, de programmering in de stad door het jaar, acht de commissie in het perspectief van de criteria van Brabant C niet subsidiabel.

De adviescommissie adviseert daarom om Incubate in 2015 als op zichzelf staand jaar te ondersteunen en in komende jaren het potentieel stapsgewijs te exploreren op basis van een assessment van de gerealiseerde groei in resultaten per jaar. Mogelijk slaagt de organisatie er ook in om voor 2016 en 2017 met een geloofwaardig en wenkend perspectief in één aanvraag te komen. Onderdelen daarvan zouden in elk geval moeten zijn

- meer scherpheid en betekenis van de programmatische invulling m.b.t. de 3 beoogde dimensies
- beter gefundeerde verwachtingen omtrent bijdragen van andere fondsen en overheden
- een aanmerkelijk versterkt marketingbeleid, dat laat zien hoe aan de invulling van de dimensies nieuwe, geïdentificeerde publieksgroepen in een geloofwaardige groei zijn te verbinden, en dat ook strategieën en concrete doelen richting andere stakeholders en financiers bevat. Jaarprogrammering in de stad kan dit met name richting publieksopbouw en lokaal draagvlak ondersteunen, maar de kosten daarvoor zijn niet subsidiabel voor Brabant C.
- betere invulling van de verrijking die talenten kunnen halen uit de kansen die het festival hen biedt

Dit advies heeft gevolgen voor de hoogte van de bijdrage in 2015. Die kan maximaal 30% van de subsidiabele kosten in dit jaar bedragen. De commissie adviseert voor de subsidiabele kosten uit te gaan van de 3D-begroting minus de kosten van de jaarprogrammering buiten het festival en een relatief deel van de indirecte programmakosten daarvoor en vervolgens vermeerderd met 5% onvoorzien kosten. De subsidiabele kosten voor 2015 in de begroting bedragen aldus € 1.257.053. De geadviseerde maximale bijdrage op basis van de huidige aanvraag is dan 30% daarvan, ofwel € 377.116, te besteden aan de festivaleditie 2015.

De adviescommissie kijkt met grote belangstelling uit naar aangepaste c.q. verbeterde plannen voor 2016 en 2017.

5. SAMENSTELLING ADVIESCOMMISSIE

George Lawson, voorzitter
 Marcel Kranendonk
 Jan Post
 Linda Janssen
 Maaïke Verberk
 José Alferink
 Ad van Rosmalen

Disclaimer: bovenstaand advies is opgesteld ten behoeve van besluitvorming door het bestuur van Stichting Brabant C Fonds. Het advies op zichzelf is geen besluit tot verlening, noch geeft het aanspraak op een besluit tot verlening. Het besluit van het bestuur van Stichting Brabant C Fonds kan afwijken van het advies. Art. 8.3 van de statuten van de stichting bepaalt dat het bestuur een voornemen om met het besluit af te wijken van het advies, ter advisering dient voor te leggen aan de Raad van Toezicht van de stichting.

